

BASES OF CURRICULUM अभ्यासक्रमाचे आधार

Bases are the areas of the of study outside of the curriculum that impart the field

अभ्यासक्रमाचे आधार म्हणजे अभ्यासक्रमाच्या बाहेरील अभ्यासाची क्षेत्रे आहेत जी त्या क्षेत्रावर परिणाम करतात

School curriculum 1.objectives उद्दिष्ट्ये

2.content आशय

3.learning experience अध्ययन अनुभव

4. teaching method अध्यापन पद्धती

5. Evaluation मूल्यमापन

1. Philosophical base तात्विक आधार

2. Psychological base मानसशास्त्रीय आधार

3. Sociological base सामाजिक आधार

Philosophical Base of curriculum अभ्यासक्रमाचा तात्विक आधार

Philosophy provides तत्वज्ञान प्रदान करते

1. What are the beliefs about nature of the people निसर्गाबद्दल लोकांची काय श्रद्धा आहेत
2. What are sources of truth & values that provide life जीवन प्रदान सत्य आणि मूल्ये स्रोत काय आहेत
3. What constitute a good life चांगले आयुष्य म्हणजे काय
4. What should be learnt by the people लोकांनी काय शिकले पाहिजे
5. What role should be played by the school in society समाजात शाळेने कोणती भूमिका निभावली पाहिजे
6. What role should be played by the teacher in the learning process शिक्षण प्रक्रियेमध्ये शिक्षकाने कोणती भूमिका निभावली पाहिजे

1 Naturalism and curriculum

1. Education according to 3 A – Age, ability, attitude ३A नुसार
शिक्षण

2. Need bases Education– गरजाधीष्ठित अभ्यासक्रम

3. Emphasis on self preserving subject स्व-परीक्षणावर भर
देणारे विषय

4. Basic science मुलभूत विज्ञान

5. Physical & health science भौतिक आणि आरोग्य विज्ञान

2.IDEALISM & CURRICULUM--- आदर्शवाद आणि अभ्यासक्रम ---

Truth , Goodness and Beauty सत्य,शिवम,आणि सुंदरम

Increase the intellectual level of the leaners
विद्यार्थ्यांची बौद्धिक पातळी वाढवा

Essential subjects – mother tongue ,science ,history
,math , foreign lan. आवश्यक विषय - मातृभाषा, विज्ञान,
इतिहास, गणित, विदेशी भाषा

Concerns to humanity मानवतेचा अभ्यास

3.REALISM & CURRICULUM वास्तववाद आणि अभ्यासक्रम

1.Children are born ignorant they needs direction मुले जन्मास अज्ञानी असतात त्यांना दिशा आवश्यक ही असते

2.Proper guidance योग्य मार्गदर्शन

3.Teacher role is important --by imitation शिक्षकांची भूमिका महत्त्वपूर्ण आहे--- अनुकरण

4.Real virtues –honesty ,diligence , non-violence वास्तविक पुण्य - प्रामाणिकपणा, परिश्रम, अहिंसा

5.What is in world जगात काय आहे

6.Education should be preparation for good life शिक्षण चांगल्या जीवनाची तयारी असावी

4. Pragmatism & Curriculum कार्यवाद आणि अभ्यासक्रम

Principles---1. Principle of utility उपयुक्तेचे तत्व

2. Natural abilities नैसर्गिक क्षमता

3. Grade Curriculum श्रेणी युक्त अभ्यासक्रम

4. child occupation & Activities बाल व्यवसाय आणि उपक्रम

5. Integration एकत्रीकरण

6. Social worth सामाजिक मूल्यांचे

7. Dynamism गतिमानता

8. flexibility लवचिकता

5. Existentialism & curriculum अस्तित्ववाद आणि अभ्यासक्रम

1. Child is an individual so he must meaning मूल एक व्यक्ती आहे म्हणून त्याला अर्थ असतो.
2. Child must create his own ideas मुलाने स्वतः च्या कल्पना तयार केल्या पाहिजेत
3. Education must concentrate on own perception & feelings शिक्षणाने स्वतःच्या समज आणि भावनांवर लक्ष केंद्रित केले पाहिजे
4. Encourage to take action on his ideas & applied to life त्याच्या कल्पनांवर कार्य करण्यास प्रोत्साहित करा आणि जीवनास लागू केले
5. Nature of Education should be Determination शिक्षणाचे स्वरूप निश्चित केले पाहिजे
6. School should provide facilities शाळेने सुविधा पुरवाव्यात

Sociological base of Curriculum

- **Need of society**
- **Relate to students problem**
- **Social culture**
- **Upgrade the positive attitude**
- **socially capable**
- **Co-curricular activities**

IMPACT OF INDIAN PHILOSOPHY:---

Gandhi says Education for life ,continuous process
गांधीजी म्हणतात आयुष्यासाठी शिक्षण, सतत प्रक्रिया

Philosophy --- *

GANDHIAN PHILOSOPHY & CURRICULUM :

- confidence and independent आत्मविश्वास आणि स्वतंत्र
- Social responsibilities सामाजिक जबाबदाऱ्या
- self belief & self help स्वतः चा विश्वास आणि स्वतः ची मदत
- Attitude वृत्ती
- Truth and non violence सत्य आणि अहिंसा

Sociological base of Curriculum अभ्यासक्रमाचा सामाजिक पाया

- Need of society समाजाची गरज
- Relate to students problem विद्यार्थ्यांच्या समस्येशी संबंधित
- Social culture सामाजिक संस्कृती
- Upgrade the positive attitude सकारात्मक दृष्टीकोन वाढवा
- socially capable सामाजिकदृष्ट्या सक्षम
- Co-curricular activities सह-अभ्यासक्रम

Psychological base of curriculum अभ्यासक्रमाचा मानसशास्त्रीय आधार

😊 Human growth and development मानवी वाढ आणि विकास

- Behavioral psychology वर्तणूक मनोविज्ञान / वर्तनात्मक मानसशास्त्र
- Cognitive psychology बोधात्मक / संज्ञानात्मक मानसशास्त्र
- Humanistic psychology मानवतावादी मानसशास्त्र

😊 Piaget's theory and curriculum पियाजेची उपपत्ती/ सिद्धांत आणि
अभ्यासक्रम

😊 Impact of psychological concept on curriculum

Impact of psychological concept on curriculum – अभ्यासक्रमावर मनोवैज्ञानिक संकल्पनेचा परिणाम -

- Instructional objectives सूचनात्मक उद्दिष्टे
- Content आशय
- Teachers teaching method शिक्षक शिकवण्याची पद्धत
- Evaluation मूल्यांकन

Models of curriculum development—अभ्यासक्रम विकासाचे माँडेल

- ❖ Technical/ scientific approach of curriculum development. अभ्यासक्रम विकासाचा तांत्रिक / वैज्ञानिक/ शास्त्रीय दृष्टीकोन.
- ❖ Non technical/ non scientific approach of curriculum development. अभ्यासक्रम विकासाचा विना तांत्रिक / विना वैज्ञानिक/अशास्त्रीय दृष्टीकोन.

Technical scientific approach of curriculum development.

अभ्यासक्रम विकासाचा तांत्रिक वैज्ञानिक दृष्टीकोन.

❖ Tyler model टायलर मॉडेल

❖ Saylor and alexander model सायलर आणि अलेक्झांडर मॉडेल

❖ Taba model टाबा मॉडेल

❖ Hankins model हँकिन्स मॉडेल

Non technical/ non scientific approach of curriculum development. अभ्यासक्रम विकासाचा विना तांत्रिक / विना वैज्ञानिक दृष्टीकोन.

- ❖ Weinstein and fantini model वेनस्टाईन आणि फॅन्टीनी मॉडेल
- ❖ Glathorn naturalistic model ग्लेथॉर्न नॅचरलिस्टिक मॉडेल
- ❖ Post positivist model पोस्टिझिक्लिस्ट मॉडेल

CURRICULUM DEVELOPMENT – अभ्यासक्रम विकास -

“Curriculum development can be defined as the process of planning implementing ,and evaluating curriculum that ultimately results in curriculum plan ”

“अभ्यासक्रमाच्या विकासाची व्याख्या नियोजित अंमलबजावणीची प्रक्रिया आणि अभ्यासक्रमाचे मूल्यांकन म्हणून केली जाऊ शकते ज्याचा परिणाम शेवटी अभ्यासक्रम योजनेत होतो.”

Ralf Tyler

- ✓ Ralf Tyler (1902-1994) published more than 700 articles and 16 books . राल्फ टायलर (1902-1994) यांनी 700 हून अधिक लेख आणि 16 पुस्तके प्रकाशित केली. (BASIC PRINCIPLE OF CURRICULUM AND INSTRUCTION--- BOOK)
- ✓ Best known for basic principles of curriculum and instruction which is based on eight year study . आठ वर्षांच्या अभ्यासावर आधारित अभ्यासक्रम आणि निर्देशांच्या मूलभूत तत्वांसाठी चांगले ज्ञात आहे.
- ✓ Tyler posits the problem with education is that education program lack unmistakably define purposes . टायलर शिक्षणामध्ये अडचण दर्शविते की शैक्षणिक कार्यक्रमाचा उद्देश स्पष्टपणे परिभाषित करणे आवश्यक आहे.

➤ In this book tyler presented the concept that curriculum should be.. या पुस्तकात टायलरने अभ्यासक्रम असा असावा ही संकल्पना मांडली.

❑ Dynamic गतिशील

❑ A program under constant evaluation and revision सतत मूल्यमापन आणि पुनरावृत्ती अंतर्गत एक कार्यक्रम

➤ Curriculum had always been thought of as a static, set program and in an era preoccupied with students testing, he offered the innovative ideas that teachers and administrator should spend as much time evaluating their plans as they do not accepting their students

➤ अभ्यासक्रम हा नेहमीच स्थिर, सेट प्रोग्रॅम म्हणून विचार केला जात होता आणि ज्या काळात विद्यार्थी परीक्षा घेण्यास उत्सुक होते अशा काळात त्यांनी प्रशासकांनी शिक्षकांना त्यांच्या योजना मान्य न केल्याने त्यांच्या योजनांचे मूल्यांकन करण्यासाठी जास्तीत जास्त वेळ घालवावा अशी नाविन्यपूर्ण कल्पना त्यांनी दिलेली आहे .

- ❑ Its four sections focus on setting objective, selecting learning experiences, organising instructions, and evaluating progress.
- ❑ त्याचे चार विभाग उद्दीष्ट निश्चित करणे, शिकण्याचे अनुभव निवडणे, सूचनांचे आयोजन करणे आणि प्रगतीचे मूल्यांकन यावर लक्ष केंद्रित करतात.

- ❑ Readers will come away with a firm understanding of how to formulate educational objectives, and how to analyse and adjust their plans so that student meet the objectives.
- ❑ शैक्षणिक उद्दीष्टे कशी तयार करावीत आणि त्यांची योजनांचे विश्लेषण आणि समायोजित कसे करावे यासाठी विद्यार्थ्यांना उद्दीष्टे पूर्ण करता येतील यासंबंधी वाचकांचे ठाम ज्ञान घेऊन परत येईल.

- ❑ Tyler also explain that curriculum planning is a continuous, cyclical process, an instrument of education that need to be fine turn. टायलर हे देखील स्पष्ट करतात की अभ्यासक्रम नियोजन ही एक सतत, चक्रीय प्रक्रिया आहे, शिक्षणाचे एक साधन आहे ज्यात योग्य वळण असणे आवश्यक आहे.

The Tyler model टायलर मॉडेल

One of the best known model for curriculum development. अभ्यासक्रम विकासासाठी एक ज्ञात मॉडेल.

Known for the special attention it gives to the planning phases. हे नियोजन टप्प्यात विशेष लक्ष देण्यास प्रख्यात आहे.

Deductive for it proceed from the general. त्यासाठी अवगामी उपयुक्त असा सामान्य पासून पुढे जातो .

□ Taylor recommends that curriculum planners identify general objectives by gathering data from 3 sources---टेलरने अशी शिफारस केली आहे की अभ्यासक्रमाचे नियोजक 3 स्त्रोतांकडून माहिती गोळा करून सामान्य उद्दीष्टे ओळखतात ---

- The learners शिकणारे
- Contemporary life outside the school शाळेबाहेरचे समकालीन जीवन
- Subject matter विषय

❑ After identifying the numerous general objectives, the planners refine them by filtering them through two screens असंख्य सामान्य उद्दिष्टे ओळखल्यानंतर, नियोजक दोन स्क्रीनद्वारे /पडद्या द्वारे त्यांना फिल्टर/ गाळून परिष्कृत करतात

1. The philosophical screen तात्विक पडदा

2. The psychological screen मानसशास्त्रीय पडदा

- ❑ In the Tyler model, the general objectives that successfully pass through the two screens become what are now popularly known as instructional objectives. टायलर मॉडेलमध्ये, दोन पडद्यावर यशस्वीरित्या तयार होणारी सामान्य उद्दीष्टे आता शिक्षणाच्या उद्दीष्टे म्हणून लोकप्रिय आहेत.
- ❑ Curriculum objectives indicator both behavior to be develop an area of content to the applied. अभ्यासक्रमाची उद्दीष्टे लागू केलेल्या सामग्रीचे क्षेत्र विकसित करण्यासाठी दोन्ही वर्तन दर्शवितात.

Tyler's four fundamental question?

1. What educational purposes should the school seek to attain ? शाळेने कोणत्या शैक्षणिक उद्दीष्टे मिळविण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे?
2. What educational learning experiences can be provided that are likely to attain these purposes? या हेतू साध्य करण्यासाठी कोणते शैक्षणिक अनुभव दिले जाऊ शकतात?
3. How can this educational experiences be effectively organized? हे शैक्षणिक अनुभव प्रभावीपणे कसे आयोजित केले जाऊ शकतात?
4. How can we determine whether this purposes are being attained? हेतू साध्य होत आहेत की नाही हे आपण कसे ठरवू शकतो?

Strength of Tyler's model---टायलरच्या मॉडेलची सामर्थ्य ---

- Clearly stated objectives a good place to begin. नवीन सुरवातीसाठी उद्दीष्टे चांगली स्पष्टपणे सांगितलेली आहे
- Involves the active participation of the learner. शिकणार्याचा सक्रिय सहभाग सामील होतो.
- Simple liner approach to development of behavioral objectives. वर्तनात्मक उद्दीष्टांच्या विकासासाठी सोपा दृष्टीकोन.

criticism of the Tyler model.. टायलर मॉडेलवर टीका

1. Narrowly interpreted objectives. संकुचित उद्दिष्टे.
2. Difficult and time consuming construction of the behavioral objectives. कठीण आणि वेळ घेणारे वर्तनात्मक उद्दीष्टांची बांधणी.
3. Curriculum restricted to a constricted range of student skill and knowledge. विद्यार्थी कौशल्य आणि ज्ञानाच्या मर्यादित श्रेणीसाठी अभ्यासक्रम मर्यादित.
4. Critical thinking, problem solving, and value acquiring process cannot be plainly declared in behavioral objectives गंभीर विचारसरणी, समस्या सोडवणे आणि मूल्य संपादन प्रक्रिया वर्तणुकीच्या उद्दीष्टांमध्ये स्पष्टपणे घोषित केली जाऊ शकत नाही

THANK
YOU! 😊

Curriculum models

Models:

Definition:

A simplified representation of reality which is often depicted in diagrammatic form

वास्तवाचे सरलीकृत प्रतिनिधित्व जे बहुतेक वेळा
आकृतीच्या स्वरूपात दर्शविले जाते

-
1. Models serve as guideline to action.
  2. Models are found in almost every form of education.
  3. The education profession has models of instruction, of administration, of evaluation, of supervision etc.
  4. In curriculum, there are models of curriculum as opposed to models of curriculum development.

Curriculum models

Are designed to provide a basis for decisions regarding the selection, structuring and sequencing of the educational experiences

शैक्षणिक अनुभवांच्या निवड रचनेसाठीच्या संदर्भात निर्णयासाठी
आधार प्रदान करण्यासाठी नियोजन केलेले आहे

HILDA TABBA (1902-1967)

HILDA TABA (1902-1967)

- ✦ She was an architect, a curriculum theorist, a curriculum reformer, and a teacher educator.
- ✦ Hilda Taba presented approach to curriculum in her book “ **CURRICULUM DEVELOPMENT: Theory and practices in 1962.**

TABA MODEL

- ❑ Curriculum development; theory and practice--
अभ्यासक्रम विकास: सिद्धांत आणि सराव
- ❑ Taba model is related to logical attitude टाबा मॉडेल
तार्किक वृत्तीशी संबंधित आहे
- ❑ Teachers attitude /approach शिक्षकांची वृत्ती
- ❑ Related to students need विद्यार्थ्यांशी संबंधित

Taba's inductive approach

- Taba advocated an inductive approach to curriculum development.
- In the inductive approach, curriculum workers **start with the specifics and build up to a general design** as opposed to the more traditional deductive approach of starting with the general design and working down to the specifics.

Steps of model प्रतीमानाच्या पायऱ्या

1. Diagnosis of need गरजेचे निदान
2. Formulating /Explanation objectives स्पष्टीकरण उद्दीष्टे
3. Selection of content आशय /सामग्रीची निवड
4. Formulation /Construction of content आशय /सामग्रीचे बांधणी
5. Selection of learning experience अनुभवाची निवड
6. Organizing /Construct the learning experience program शिकण्याचा अनुभव कार्यक्रम तयार करा
7. Evaluation मूल्यांकन

Application of the Taba model

- Taba model is currently used in most curriculum designs.
- Identifying the needs of the students.
- Developing objectives
- Selecting instructional method
- Organizing learning experiences
- Evaluating

Strengths of Taba model:

- Gives teachers a greater role by not just making them implementers of the curriculum but also developers
- Uses the inductive method
- Teacher approach is used
- Notes that teachers are aware of the students' needs therefore they are the ones that should develop the curriculum
- Sees curriculum as a “plan for learning”
- Gives importance to objectives in order to establish a sense of purpose for deciding what to include, exclude and emphasize in a curriculum.

**THANKS FOR YOUR
ATTENTION!**

Hunkins model

Steps of model/ प्रतीमानाच्या पायऱ्या

1. Curriculum conceptualization अभ्यासक्रम संकल्पना
2. Creation of aims and objectives ध्येय व उद्दीष्टे तयार करणे
3. Content selection आशयाची /सामग्री निवड
4. Selection of learning experience. अनुभवाची निवड
5. Implementation. अंमलबजावणी
6. Evaluation मूल्यांकन
7. Maintenance देखभाल

